

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Dokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-

ogrske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četletno . . . K 6.80

mesečno . . . K 2.10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (inzerate) se

plačuje od četrstopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 169.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 28. julija 1910.

Čekovni račun 48.517.

Leto II.

Dr. Korošec o obstrukciji v štajerskem dež. zboru.

Sila, sila previdno je pisano »Str.« poročilo o dr. Korošcem shodu v Slivnici pod Mariborom. Previdno in zavito — kakor se piše in govori, kadar se hoče komu nasuti peska v oči. Toda slovenska politična javnost je že zdavnej postala nezaupna proti nepošteni politiki Koroščevi, ki velja za politiko kmečke zveze. Ne dvomimo, da si je istotako pazljivo prečitala Koroščevo poročilo kakor mi in da se povsem, kar se je zgodilo doslej, ni niti začudila, ko je našla v njem znano kopito —

Pred vsem nekaj podrobnosti, ki so pa tudi važne in stavijo ta shod in Koroščev govor v tem čudnejšo luč. »Straža« poroča namreč stvari, ki bi jih bila raje v interesu stvari zamaščala. Pravi, da je bil shod »društven«; udeležili so se ga torej najzvestejši in najneumnejši backi, ki slepo zaupajo duhovnikom in ki so politično popolnoma neizkušeni in neolani. Poslušali so Koroščev govor kot vsako pridigo — in zavpili na koncu »živijo«. Če je komu vzniknil kak rahel dvom v srcu, si ga ni upal povedati v navzočnosti dušnega pastirja, kateri ga lahko prekolne takoj na najlepšo žerjavico v peklu. Zakaj pa g. dr. Korošec ni sklical javnega shoda? Tako stvarno in globoko utemeljena stvar kakor je načelna klerikalna obstrukcija v Gradcu se vendar da prepričevalno zagovarjati pred vsakim slovenskim človekom, da se ni trebalo skrivati pred javnostjo. In tako odličen političen voditelj kakor je g. dr. Korošec, se tudi ne bi imel bati na Sp. Štajerju nikogar! Ali — shod je bil društven, javnost je bila izključena. To je znamenje slabe vesti. Seveda smo v dvomu, ali se je dr. Korošec bal kritike svoj. delovanja ali od nervoznega dr. Benkoviča započete obstrukcije? Hudo je vleči v tujem in tako zelo nepopularnem jarmu, to je res. Ali še hujše je, če mora človek skrivati pogoje, pod katerimi se ga želi osvoboditi . . .

Omenimo še jedno okolščino, ki utegne vzbujati sumljive sklepe v naši javnosti. Kakor se je dr. Korošec bal splošno dostopnega shoda, na katerem bi položal račun o deželnozborski obstrukciji, tako je tudi trdil, da je dolžen odgovor in zagovor v obstrukciji samo svojim zaupnikom. Da pa ti zaupniki ne reprezentirajo slovenskega naroda na Sp. Štajerskem, je jasno. Kmečka zveza je sedaj vodilna stranka v deželi in povdarja vedno, da ima vse ljudstvo za seboj; a njen vodja si prvič ne upa med to ljudstvo, drugič pravi, da ni dolžen odgovora njemu, temveč svojim agitatorjem, med katerimi so Peski in Stuheci in ki ne morejo ter ne smejo reprezentirati slovenskega naroda . . . Dr. Korošec si pač misli: moji backi

gutirajo vse, kar jim porečem — pozneje se pa lahko sklicujemo na celi narod! Ali tako postopanje je za vodjo močne stranke sramotno, kakor je v očeh vsakega politično mislečega človeka nepošteno. In on — poslanec najširših ljudskih slojev ne upa poročati pred najširšo javnostjo! Kaj bi naj tudi ta čudoviti zastopnik delavstva, malih posestnikov in viničarjev poročal o svojem delovanju v deželnem zboru? Ko se je šlo za brezpomembno resolucijo vprid začasnemu znižanju colnin na žito, je zbežal iz zbornice: kaj mu mari, če njegovi volilci stradajo kruha! In ko se je šlo za podpore ubogim kajžarjem, ga ni bilo nikjer; kaj njemu, ki na Dunaju pase svoje nedolžne oči na ljudske stroške po lepih židinjah na cvetličnih korzihi, za bedo teh ljudi! Tako brezvestno se dela ljudska politika in tako brezvestno se goljufa naše ubogo ljudstvo!

Pa k stvari sami! G. dr. Korošec ni niti besede črnil o tem, da nameravajo klerikalci v jeseni še obstruirati v Gradcu. Pomagal si je s ceneno frazo, da bodo poslanci to storili, »kar jim narekuje blagor slovenskega ljudstva in lastna vest«. Kako zasmehovanje vseh mislečih volilcev! Kaj so še duhovniški poslanci storili za blagor slovenskega ljudstva? Oškodovali so vinogradnike, hmeljarje in lesne trgovce; zadolžili so polovico slovenskih kmetov, da bi nad njimi komandirali; in njihova — vest? Čemu bi ponavljali žalostne in sramotne Verstovšekijade. Roškarijade in Benkovičijade?

Korošec je rekel, da nam ne bode kazal svojih kart. To bi naj bil izgovor za to, da si ni upal moško in odkrito povedati Nemcem v brk, da bodo klerikalci nadaljevali boj v Gradcu tako dolgo, da se spremeni Slovencev krivičen sistem v deželi in da dobimo autonomijo. Tako je vendar on sam govoril pred petimi meseci na shodih, tako je pisalo njegovo časopisje. A o Veliki noči že je zatajil samega sebe in svoje zahteve, sedaj pa niti ne upa več govoriti o kakem boju. Ali ne stoji nekje v svetem pismu pregovor, da z zlatom obložen osel prepleza najvišje zidove. Vsak samozavesten politik, ki ne misli na kako nepoštenost, lahko mirno pove o svoj. politiki vsakomur v obraz in lahko tudi vselej pove, da se bode v določenem pravcu bojeval naprej. Kdor se take izjave boji, je ali slabč ali pa hinavski izdajalec.

Koncem koncev: Koroščev odgovor je z nova dokaz, da so se klerikalci že v Gradcu pogodili na Judežev groše vprid svojim posojilnicam in konzumarskim primanjkljajem — ali pa, kar je najmanj, da to mislijo kmalu, prav kmalu storiti. In več nismo mi nikoli trdili.

S puškami nad Slovence!

Volilni boj v celjski okolici v zažvepi občinskih volitev se je zadnje dni živahno razvil. Okolica vstaja iz svojega vsakdanjega miru in se začneja zavedati, da se mora energično postaviti v bran celjskim renegatom, kateri so začeli stegati drzne svoje roke po njej. Na shodu v Levcu in Zg. Hudinji, kjer so na naše veliko začudenje vzeli slovenski gostilničarji največje celjske hujskače pod streho, so došli slovenski možje — in Ambrožiču je padlo takoj srce v hlače. Ni si upal niti govoriti niti shoda otvoriti. »Südmarkino« vino in pivo je teklo zastoni, maščno plačanih piščancev ni nikdo pojedel. Še celo v znani nemški z »Südmarkinim« denarjem utrjeni trdnjavi pri Swetellu v Gaberju Nemcem ni uspelo: ni bilo prav nič ljudi. Prisrčno smo se smejali, ko smo sinoči čitali v »vahtarici«, da bi bili naši kmetje v Levcu in Zg. Hudinji — tepeni! Zahvalijo naj Boga celjski hujskači, da se niso Slovenci — po »vahtaričin« besedah — poslužili svoje pravice kot hišni gospodarji napram nemškutarski mestni sodrgi!

Toda Ambrožiča že zasleduje pri teh volitvah grda smola. Sinoči je v »vahtarici« naznanjal, da so vsi kmetje v okolici navdušeni za njega in njegove poulične pretepače. Istočasno pa ga je, siromaka, podučil shod v Lokrovcu vse kaj drugega. Okoli pol sedme ure zvečer so se pripeljali k Jezerniku iz Celja dr. Ambrožič, študenta Hren, ki je beračil okrog slovenskih žensk v Gornjemgradu denar, in Bechine, kateri je živel ali še živi od milosti Slovencev; nadalje mladi zamorec Škoberne, dr. Balogh, Beneš (ki je došel z mitničarsko medaljo, da bi bolj imponiral), neki kavarnar Wagner in druge take eksistence. Utaborili so se na verandi pri Jezerniku (zares reklama za tega krčmarja!) in poklicali 4—5 kmetov, katerim so pridno dajali za pijačo. Čudom smo se čudili, ko smo slišali, da jim je držal dr. Ambrožič napitnico — v slovenskem jeziku! Glej, glej, naš amtsvorstand se razume tudi na »surove naravne glasove« Slovencev! Poskusil je tudi svojo srečo mladi zamorec — a toliko niso prenesli več slovenski poslušalci, katerih se je med tem nabralo okrog 150. Fantje in možje so imeli nemške komedije dovolj ter so nasvetovali nemški družbi, naj se takoj pobere v Celje. Celjski nemškutariji si na to niso upali otvoriti shoda ter govoriti pred ljudmi temveč so jo takoj odkurili na vozove in hajd v Celje! Za njimi so odmevali žvižgi in krohot . . . Na to je spregovoril gosp. dr. Jože Zdošek iz Celja in primerno pojasnil umazane namene in načrte falitnih celjskih renegatov z okolico.

Zloba in hinavstvo nemške celjske klike pa se

LISTEK.

Vanda.

Novela.

Spisal Josip Premk.

II.

Izmed vseh profesorjev, ki so s potrebnimi in nepotrebnimi nauki mučili kdaj moj um, mi je ostal v najdražjem spominu profesor Zaplotnik. Blaga duša je bil, dasi se povsem nisem nikoli strinjal z njim: mož je bil preveč zvest svojim teorijam, a jaz sem že v početku krenil marsikaj svobodno pot — samo da je slika odgovarjala mojemu okusu.

In kot da sva se dogovorila, sva se sestala tisti večer v kavarni in to že precej pozno, kar se mi je zdelo še bolj čudno, ker profesor Zaplotnik je bil soliden človek, oženjen in kolikor je meni znano — sovražnik nezmyselnega nočnega popivanja.

»Pozdravljeni! Glejte, gospod Lokar, ravno danes sem mislil na vas in bogme, kot da sem slutil, da vas dobim tu, sem prišel proti svoji navadi nočjo tako pozno v kavarno«, je hitel prijazno in mi krépkostisnil roko. »Dolgo vas že nisem videl, skoro tri leta, kaj ne, ako že ne bo več? Saperlot, saj ste se pa tudi spremenili, da sem vas komaj spoznal. Ah, da, žalostno je, ampak resnično, da sijejo v tujini lepši dnevi! Kaj se hoče, a rodne grude vendar ni mogoče pozabiti, kaj ne?! Sicer vam pa moram na vaših uspehih naravnost čestitati; v tem kratkem času ste si pridobili lepo ime! I, seveda, ako je človek talentiran in marljiv, se že kaj doseže, pri nas pa je žalibog tudi precej — lenobe —«

»Pač kakor povsod«, sem dostavil, da saj nekoliko prekinem plogo njegove zgovornosti, a to je bilo

zopet nekaj zoper njegovo prepričanje in si ni dal oporekati.

»Ni tako, gospod Lokar! Glejte, natanko se spominjam: tisto leto vas je odšlo pet mojih učencev na akademijo. Pozorno sem zasledoval delovanje vsakega kolikor mi je bilo le mogoče in danes vam moram reči, ko je minulo od tega že osem let, da ste vi edini, ki ste kaj dosegli, dasi tudi drugim ni manjkalo talenta, o netalesitiranih sploh ne govorim. Ampak energije in tiste železne volje, ki je umetniku prav tako potrebna kakor talent, tega mnogim nedostaja.«

Ugovarjati mu nisem mogel, ker sem vedel, da bi bilo brezuspešno in ker je bilo v njegovih besedah tudi precej resnice.

Sedla sva k okrogli mizici v samotni kot kavarne in zgovorni profesor je pričel ne oziraje se na natakarkarja, ki je stal za najimim hrptom ponižno pričakujoč kakega naročila že ves čas našinega pogovora.

»Pa kakor sem dejal, baš danes sem mislil na vas, zvedel sem namreč, da ste se vrnili v Ljubljano.«

Tedaj se je ozrl naokrog, kot da sledi kaka skrivnost, ki je ne sme slišati vsak in ugledavši markerja, naročil zase in zame, ne da bi me kaj vprašal, običajnega črnca.

Naslonil se je s komolci ob mizo in zagrebel dolge, koščene prste v osivelo brado, kot je imel navado, ako je pričel kaj razlagati ali pripovedovati.

»Pred par dnevi mi je pisal nek gospod, s katerim sem se površno seznanil že v Lvovu, da išče slikarja, ki bi bil pripravljen delati proti dobremu honorarju par tednov v neki grajščini na Gorenjskem.

Kako delo bi to bilo, nisem mogel iz pisma natančno spoznati, a zdi se mi, da se gre tu gotovo za kako portretiranje ali kaj enakega. Priložil je na-

tančen naslov in me prosil obenem, da naj dotičniku, ki bi bil po mojem mnenju zmožen in pripravljen prevzeti to naročilo, sporočim, naj pride kar v grad Jagodice, da se dogovori z njim osebno in to čim prej. Za vas bi bilo to kakor nalašč, ako nimate kakega večjega in nujnejšega naročila.«

»Sedaj za enkrat ničesar — sem mu priznal odkritosrčno.

»No torej vidite! Mestnega prahu ste gotovo že siti še izza tujine, na deželi pa je poleti itak lepše. Obljubite mi, da greste in še nočjo mu pišem, naj vas pričakuje.«

»Velja«, sem pritrdil brez vsakih pomislekov, ker življenje na deželi mi je bilo že od nekdaj ljubo, le žalibog, da tej svoji želji iz različnih vzrokov nisem mogel še nikoli vstreči.

Napisal sem si grajščakov naslov in že tretji dan potem izstopil s svojo skromno prtljago na majhni gorenjski štaciji.

Razbeljen zrak je bil razlit nad poljem, ki je venelo pod žehtečo plastjo žgoče sopare, ki je dušila s svojo vročino, kot da je vse nebo posuto s puhtečo žerjavico.

Kakih pet hiš je stalo ob cesti pri postaji, vas je bila raztresena tam dalje pod hribom, odkoder se je svetilo v solčnih žarkih jabolko rdečkastega zvonika.

Pod orehom, ki je metal široko senco pred najlepšo, skoro čisto novo zidano hišo, je sedelo par kmetov ob polici vina. Malce začudeno so se ozrli po meni, a ko sem poprašal, kje vodi pot v grajščino gospoda Cklincklona, so se spogledali in skimali.

»Tega imena pa še nisem čul, gospod«, je odvrnil eden izmed njih. »Toda počakajte — morda ve bolje Urbanija!«

Zadnje je veljalo menda gospodarju — gostilničarju, ker kmet je postopil v hišo in kmalu na to se je prikazal med vratni suhjat možič, z oštirsko če-

je prav jasno pokazalo na poti napodenih celjskih nemškutarjev domu. Streljali so iz pušk in bi pri tem kmalu zadeli dva ali tri ljudi, ki so došli proti njim in začudeno gledali nafajhtano nemško tolpo. Pozivamo prizadete činitele, da uvedejo strogo preiskavo, kdo je streljal s tistega voza, na katerem je sedel mitničar Beneš, na mirne kmečke ljudi, in to ne z navadnimi lovskimi patroni, temveč s kroglijami! Tega bi še nam ravno manjkalo, da bi celjski Nemci streljali po nas v okolici. Ambrožič se prokleta moti, če misli, da bi s puškami in agitatorji Hrenovega in Bechinovega kalibra kaj opravil v celjski okolici! Naj bi orožništvo majčkeno pazilo na divjanje nemške sodrge, če ne, si bomo sami skrbeli za mir!

Duhovniki, menihi in nune ter njih bogastvo.

Piše A. Z.

Slovensko javnost bi utegnili zanimati, koliko je bilo v kraljevstvih in deželah v državnem zboru zastopanih, namreč na Dolnjem in Gornjem Avstrijskem, Solnograškem, Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, Primorskem, Tirolskem in Predarliskem, Češkem, Moravskem, Šlezkem, Gališkem, v Bukovini in Dalmaciji v letih 1880, 1890, in 1900 katoličanov, koliko je bilo duhovnikov, menihov in nun, koliko je bilo samostanov, koliko so imeli duhovniki, menihi, in nune premoženja in kako veliki so bili njih prejemki, izdatki ter prihranki. Vsi ti podatki so posneti po uradni statistiki (Oesterr. statist. Handbuch für die in Reichsrath vertret. Königreiche u. Länder. Herausg. von der k. k. statist. Central-Commission. Wien 1883, 1894, 1903.)

L. 1880 je bilo 20.229.845 katoličanov, leta 1890 pa 21.749.943 in l. 1900 že 23.796.951.

Leta 1880 je bilo 17.150 duhovnikov, leta 1890 pa 19.050 in leta 1900 že 19.704.

Leta 1880 je bilo 461 moških samostanov,*) leta 1890 pa 469 in leta 1900 že 541.

Leta 1880 je bilo 6.896 menihov, leta 1890 pa 7.770 in leta 1900 že 7.775.

Leta 1880 je bilo 429 ženskih samostanov,*) leta 1890 pa 564 in leta 1900 že 877.

Leta 1880 je bilo 8.727 nun, leta 1890 pa 13.554 in l. 1900 že 19.194.

Leta 1880 je bilo 890 samostanov,*) moških in ženskih, skupaj, leta 1890 pa 1.033 in l. 1900 že 1.418.

Leta 1880 je bilo 15.623 menihov in nun skupaj, leta 1890 pa 21.324 in leta 1900 že 26.969.

Leta 1880 je bilo 32.773 duhovnikov, menihov in nun skupaj, leta 1890 pa 40.374 in leta 1900 že 46.673.

Leta 1880 so imeli duhovniki, menihi in nune uradno izkazanega premoženja, katero obsega zemljišča, poslopja, vrednostne papirje, kapitale naložene v bankah ter druge premičnine za 567.326.716 K, leta 1890 pa za 688.473.108 K in leta 1900 že za 813.612.301 K.

Leta 1880 je bilo doneska od države ali od davkoplačevalcev za duhovnike, menihe in nune 4.595.584 K, leta 1890 pa 8.209.780 in leta 1900 že 10.420.158 K.

Leta 1900 so imeli duhovniki, menihi in nune, kakor že omenjeno, uradno izkazanega premoženja za 813.612.301 K, od katerega pripada 301.529.953 K na zemljišča in poslopja, 387.273.731 K na vrednostne papirje, 70.581.168 K na kapitale naložene v bankah ter 54.227.449 na druge premičnine. Če se pomisli, da je l. 1900 bilo 1418 samostanov, katerih večje število je v mestih, kjer so na najlepših prostorih in ki

*) Samostani brez raznoterih podružnic, katerih statistika ne navaja.

pico na glavi in čisto praznično obritim obrazom.

Pogledal me je smehljaše in prijazno prikimal.

»Kam pravite, da bi radi, gospod?«

»V grad Jagodice«, sem mu odvrnil v strahu, da me ne pusti še on na cedilu, glasno in razločno.

A takrat so ōživali vsi in vsak je hotel prvi povedati kod in kako se mi je ravnati, da pridem prav.

»A prej ste dejali nekako drugače«, je opomnil eden izmed kmetov. »O, za Jagodice pa ve skoro vsak otrok, dasi ni ravno tako blizu; poldrugo uro boste rabili!«

»Pa v tej vročini vendar ne boste hodili«, mi je prigovarjal krčmar. »Počakajte malo, da ta peklenška pripeka nekoliko poleže, potem pa, če hočete, ukažem lahko jaz napreči kobilico, da vas potegne do Jagodic, ko imate, kakor vidim, tudi stvari s seboj.«

Jaz sem bil s predlogom zadovoljen. Sedel sem v senco košatega oreha in se ob poliču vina razgovarjal z dovtipnimi možaki, dokler se ni solnce nagnilo k zatonu in se mi je zazdelo čas oditi.

Z vso gibčnostjo, kolikor mu je dopuščalo precej neokretno telo, je spravil starihak hlapec moje stvari na prašen koleselj in čez par minut sem se gugal na desno in levo po razdrapani kolovozni poti med poljem proti Jagodicam.

Radovedno sem se oziral naokrog, kdaj zagledam kako večje poslopje, ki bi bilo podobno jagodiški grajščini, a razun širnega polja in senožeti prehajajočih tam v dalji v zaraščene holme, nisem videl niti vasi niti kake večje hiše in nekako dolgočasen utis je napravil name prvi hip ves tisti kraj.

Še-le ko je zavil voz po kaki polurni vožnji v lahmovzpeto brdo poraščeno ob obeh straneh z brinjem in enakim grmičevjem, sem zaslutil, da se mi nudi ōnostran griča lepši razgled.

In nisem se varal.

Pot se je spustila v lahmem padcu med zelene

tvorijo celē komplekse poslopij, se nikakor ne pretirava, če se samostan povprečno cenī na 500.000 K, kar bi dalo vsoto 709.000.000 K. Leta 1900 je bilo 11.512 poslopij, v katerih stanuje posvetna duhovščina. So to palače nadškofov, škofov, prelato in kanonikov po mestih na najlepših prostorih, ter razsežna poslopja za dekane, župnike in druge duhovnike. Če se takšno poslopje cenī povprečno na 100.000 K, tudi to ni pretirano, se dobi vsota 1.151.200.000 K. Po uradnem izkazu so leta 1900 imeli duhovniki, menihi in nune na Dolnjem in Gornjem Avstrijskem, Solnograškem, Štajerskem, Tirolskem in Predarliskem, Češkem, Moravskem in Šlezkem — o drugih deželah c. kr. statistika molči — 579.288 ha zemljišča, če se ha računa po 1.000 K, kar ni mnogo, če se pomisli, da so to večinoma prima zemljišča, dobimo vsoto 579.288.000 K. — Mimogrede bodi omenjeno, da bi se moglo na teh zemljiščih naseliti okoli 30.000 kmetov, na katerega vsakega bi povprečno prišlo 19 ha zemlje. Ta zemljišča bi lahko po tem takim redila okoli 200.000 ljudi. — Torej samo zemljišča in poslopja bi imela vrednost 2.440.488.000 K in ne 301.529.953 K, kakor izkazuje uradna statistika. Ne bode velika pomota, če se trdi, da so imeli l. 1900 duhovniki, menihi in nune v Cislajtanijski 5 milijard kron premoženja.

Leta 1900 so imeli duhovniki, menihi in nune po uradni statistiki 60.763.818 K prejemkov (dohodki z posestev in poslopij, obresti od kapitalov v bankah naloženih ter od vrednostnih papirjev in drugi doneski, med temi tudi donesek od države, izdatkov pa 35.521.373 K; torej bi se prihranilo v tem letu 25.242.445 K. Potemtakem bi prišlo na jednega duhovnika ali meniha ali jedno nuno povprečno 1301 K prejemkov, 761 K izdatkov ter 540 K prihrankov. Saj je znano, da duhovniki, menihi in nune med vsemi stanovi sveta najboljše živijo, torej je povprečni znesek 761 K izdatkov zares smešno majhen. Kardinali, nadškofje, škofje, prelati, opati ter kanoniki živijo bolje nego Švarcenbergi. Z menihi po bogatih samostanih sploh nikdo ne more konkurirati, kar se tiče udobnosti življenja, izbranih jedil in zbornih pijač.

Da se kuhinja bogatega meščanstva ne more primerjati s kuhinjo ženskih samostanov, je tudi znano; dekani in župniki tudi ne stradajo s svojimi dobro rejenimi kuharicami; kar pa se tiče kaplanov, ti pa lušno živijo kakor husarski oficirji, katerih stariši so imoviti ogerski magnatje. Ne samo to, da ta kasta ljudi dobro živi vs čas življenja, ampak si mnogo prihrani. Skoro vsak župnik po svoji smrti zapusti povprečno do 100.000 K premoženja, koliko pa še ostali, je težko dognati. Ne bode nič pretirano, če trdimo, da je imel povprečno vsak duhovnik ali menih, oziroma je imela nuna nad 10.000 K prejemkov, kar bi dalo dobrih 500 milijonov kron, katero svoto so 46.673 duhovnikom, menihom in nunam l. 1900 v najrazličnejših oblikah plačali kot globo za svoje grehe na duhu ubogi verniki. V poslednjem desetletju, t. j. od l. 1900 do 1910 so se zopet zelo pomnožile vrste duhovnikov, menihov in nun in ž njimi čisto naravno tudi prejemki, izdatki in prihranki kakor tudi temeljno premoženje. Ni torej nemogoče, da tej kasti ljudi mnogo ne manjka do jedne milijarde kron prejemkov v tekočem letu 1910, kar gotovo potrdi bodoča statistika za l. 1910.

H koncu je še treba pripomniti, da se navadno govori o cerkvenem premoženju ali o premoženju »mrtve roke«, kar ni nič drugega nego premoženje »bojujoče se cerkve«, t. j. duhovnikov, menihov in nun.

Kam gremo 7. avgusta?

V Ljutomer na sokolsko slavnost!

senožeti, od katerih so se jasno odražale zlatorumene pšenične njive, razmetane po podolju in brdiču, kakor velike svetle ploskve. Po gričevju so čepele neredno kakor v pijanosti raztresene skromne hišice liki plahe golobice v varstvu bujnega drevja, ki se je tam v dalji gostilo in prehajalo v temno grmado vsekrižem razmreženih gozdov.

»Tam so Jagodice,« je dejal voznik in pokazal z bičem na belo poslopje, ki se je belilo iz zelenja pod bližnjim brdom.

Še kakih deset minut je stepavala zasopla kobilica cestni prah, ki mi je kaj neprijetno legal na pljuča potem se je pot ovila v naglem ovinku; iz drevja se je prikazala grajščinska pristava.

Hlapec je pridržal vajeti in se ozrl vame, ki sem z napeto pozornostjo motril košate bukve in lipe, med katerimi se je vila s peskom posuta ali precej zanemarjena pot očividno proti gradu.

»Po tej poti greste lahko peš in jaz prinesem vaše stvari takoj za vami. Ako pa nočete, vas pa tudi potegnem čisto na grajsko dvorišče, samo tam okrog bova zavila, ker tu zadaj za pristavo sekajo smreke in leži vse križem čez pot. Ravno včeraj sem hodil tod okrog.«

Nisem se še odločil, ko stopi izza pristave visok mladenič, katerega sem po njegovi gospodski opravi smatral takoj ako že ne za grajščakovega sina, pa vsaj kakega sorodnika ali znanca, ki je pri njem na počitnicah.

Pogledal me je malce začudeno, nato pa privzdignil svojo čepico in pristopil bliže.

»Ali je gospod morda namenjen k nam v grajščino?« me je vprašal vljudno in prijazno.

Ko sem mu pritrdil, nama je odsvetoval, da bi rinila s koleseljem še dalje, ker pot je okrog gradu vsled vlačjenja hlobov in posekanega drevja vsa razdrta in razdrapanja.

»Saj je tu skozi bukovje itak najbližje in naše do-

Štajerske novice.

Z nožem in kolom! »Straža« se sedaj mrzlično trudi, da bi oprala kaplana Schreinerja iz Zalca zaradi znanega žalostnega dogodka v Vrbju. Mi smo minule dni med drugim tudi izrekli mnenje, da Schreiner na Dobrni ni vedno tako deloval, da bi imelo njegovo delo trajno vrednost. Izrazili smo svoje mnenje, da ni ničesar pridobljenega s tem, ako se nekaj neizkušenih fantov tako fanatizira, da potem napadajo dejansko Nemce in nemškutarje in se potem izpostavljajo nevarnosti večmesečnih ječ in zaporov. O vsem tem bi lahko napisali iz Dobrne marsikatero žalostno poglavje. »Straža« seveda pade zaradi tega po nas in nas imenuje »izdajice«. Na to niti ne odgovorimo; nas nič ne briga, ako kaki Gimperli spravljajo nasproten nam list še ob tisti košček ugleda, ki ga je morda še imel.

V slučaju Cokan — Pesko smo včeraj navedli vsa neoporočna dejstva in pa politične posledice. Odvezani smo toraj danes odgovora na »Stražino« pisarjenje. Kri je kri — prijatelji, in ta se drži čukov, kaplanov in klerikalnih društev za vedno. Značilno je za klerikal. lažnjivost, da Pesko ni bil niti čuk niti devičar — temveč »samo cerkveni pevec«.

Volitev župana v Škofji vasi. Minuli četrtek se je vršila pri nas volitev župana. Udeležili so se je vsi odborniki, razven enega. Izvoljen je bil dosedanji župan g. Martin Vrečko z 12 glasovi. Volili so ga vsi nemčurji in klerikalci. Slovenski napredni kandidat g. Jožef Piliš je dobil 11 glasov; če bi bil glasoval za samega sebe, bi bil izvoljen. Tako pa je šel v svoji skromnosti tako daleč, da je glasoval celo za svojega protikandidata. — Vsi so se zaradi tega čudili in si mislili marsikaj. — Pri običajnem »likofu« po volitvi so vsi tisti, ki smo jih imeli dosedaj za nemškutarje, govorili slovensko. Tudi gospoda Čepi in Okorn. To je tako lepo in veselo znamenje, da jih odslej ne bomo več imenovali nemčurje, temveč gospode iz stare šole. Saj nemškutarja ni več moderna, tudi v Škofji vasi ne več, kakor je nekdo rekel... — Onih enajst zanesljivih naprednih odbornikov nam pa jamči, da se bo iztrebil gospodarski in narodni šlendrijan, ki je dozdaj strašil v občinski hiši.

Banko »Slavijo« obira »Straža« v včerajšnji izdaji. »Slavije« ne bomo branili; njena solidnost in kar je največ vredno, zanesljivost je splošno znana. »Straža« namreč napada »Slavijo« na korist neki obškurni škofovi zavarovalnici v Ljubljani, katera nima niti dovolj kapitala niti sredstev za pošteno konkurenco. Čemu pa ne napadate nemških zavarovalnic, ki so nam narodno in gospodarsko nevarne?

Našlo se je sinoči pred trgovino g. Ravnikarja 5 ključev, skupaj zvezanih. Hrani jih g. Ravnikar.

Glede poročila o nemškutarskem shodu v Leveu nas prosi ključavničarski mojster g. Kossar pojasniti, da on ni bil tam, ker je bil v soboto in nedeljo pri svakinji v Zagrebu.

Varaždinske toplíce je do 17. julija obiskalo 451 strank s skupno 4016 osebami.

Preložen je državni gozdarski urad iz Planine ozir. Kozjega v Sevnico. Upravlja ga seveda Nemec Ehrlich — in to v čisto slovenskih okrajih!

mače dobite menda ravno na vrtu. Pred pol ure so še igrali v lopi tarok! Sicer pa dovolite — in ponudil mi je desnico in mi z elegantnim naklonom povedal svoje ime, ki mi je pognalo vso kri v obraz.

»Viktor Schöner — da se piše? Schöner, kakor ona — ?«

In v razburjenosti sem mu komaj povedal svoje ime in namen prihoda, kar pa mu je bilo že znano.

»Tako, ko sem vas zagledal, sem zaslutil, da ste slikar Fran Lokar. Kar tako po zunanosti sem vas sodil in ker sem vedel, da pridete v kratkem. Dobrodošli gospod Lokar!« In zopet mi je krepko stisnil roko. »Veseli me, da vas morem jaz prvi pozdraviti, da si vas gospod Cklincklon pričakuje z mnogo večjo nestrpnostjo!«

Hotel sem mu nekaj prijazno odvrniti, pa glas in misel sta mi opešala, bogve kako in zakaj in da se ni gospod Viktor sam spomnil mojih stvari, bi bil gotovo pozabil na vozu, ako bi bil tudi hlapec tako zmeden kakor jaz.

Stal sem ob vozu in tako mi je bilo, da bi najraje sedel zopet vanj in ukazal pognati nazaj, hitro, kolikor mogoče, da se čim prej oddaljim od kraja, ki se mi je zazdel hipoma poln nevarnosti...

Toda gospod Viktor menda ni opazil, kaj se godi z menoj in ukazal je hlapcu, naj nese stvari v grad. Še predno sem zamogel jasno premisliti ves svoj položaj, je že mencal vaški voznik z mojim kovčgom počasi proti gradu ne zmeneč se zame, ki sem gledal v mladeniča, v njegove temne oči, ki so bile tako podobne njenim, da nisem mogel več dvomiti nad presenečenjem, ki me je obliko z mrzlim potom takoj, ki mi je povedal svoje ime: Viktor Schöner.

— To je torej njen brat? — Seveda, saj ima iste poteze, iste oči, le da je ubrano pri njej vse v lepši harmoniji, v popolnejši lepoti...

Dalje prihodnjč.

Svoji k svojim! „Vahtarica“ pretaka bridke solze, da je minule dni kaplan Goričar iz Velenja nasvetoval nekaterim romaricam, naj gredo v Celju k slovenskim trgovcem kupovati! Želeli bi si, naj bi ga njegovi stanovski tovariši posnemali! Ker pa „vahtarica“ zahteva oblastveno postopanje (!) proti kaplanu, bi zahtevali mi enako postopanje proti portirjem celjskih nemških hotelov, ki delijo tujcem in agentom bojkotne listke proti slovenskim trgovcem in obrtnikom!

Poročil se je 24. t. na Jesenicah g. Ivan Radej, veleposestnik in gostilničar na Bregu pri Celju, z gospico Marico Zoretovo z Jesenic.

Še enkrat razmere med spodnještajerskim renegatskim učiteljstvom. V pondeljki št. 11 „Nar. Dnev.“ smo ponatisnili članek iz „Untersteir. Volkszeitung“, v katerem dopisnik ostro biča postopanje ravnatelja meščanske šole v Celju. Vsled netočnih informacij smo mi nanašali dotični članek na ravnatelja deželne meščanske šole v Celju g. Paula. Prepričali smo se pa pozneje, da se nanaša dotično poročilo v „Untersteir. Volkszeitung“ na ravnatelja dekliške meščanske šole Praschaka, ki je renegat in hud sovražnik Slovencev. Obžalujemo, da smo bili krivo informirani. Proti ravnatelju dež. mešč. šole gospodu Paulu, ki je sicer Nemec, a miren in pravičen in se briga le za šolo, dotičnih očitanih ne moremo vzdržati, ampak je dopisnik „Untersteir. Volkszeitung“ mislil na Praschaka.

Kmetijska podružnica Šmarje vabi na podučno zborovanje v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. v Vugovi gostilni na Grobelnem. — Začetek ob 3. uri popoldne. Govorita: Strokovni učitelj gosp. Zidanšek s slov. kmetijske šole v Bezovju pri Št. Jurju in zadružni potovalni učitelj g. Miloš Štibler iz Celja. Predsednik Miha Skale.

Na Dobrni so danes slovesno otvorili in blagoslovili novi vodovod, katerega je dala zgraditi dežela za toplice.

Nemška šola v Hrastniku dobi letos jeseni četrti razred. Treba bode proti obisku te šole še bolj dosledne in sistematične agitacije kakor je bila dosedaj.

V Sevnici nameravajo Nemci to nedeljo prrediti na svoji ponemčevalnici šolsko slavnost ob priliki sklepa šolskega leta. Ker je došlo pri tem še vsako leto do drznega izzivanja Nemcev, naj bi se letos energično poskrbelo za to, da bi se to več ne ponavljalo.

Druge slov. dežele.

v Poseben vlak v Rudolfovo! Na letošnjo Zavezino skupščino, ki se vrši dne 6. in 7. avgusta v Rudolfovem, se odpelje dne 6. avgusta jutraj ob 10. uri z južnega kolodvora v Ljubljano **poseben vlak**. Vlak se ustavi tja in nazaj na postajah: Ljubljana-dolenjski kolodvor, Grosuplje, Št. Vid in Trebnje. Iz Rudolfovega odhaja vlak v nedeljo, dne 7. avgusta, ob 9. uri zvečer. Vlak odhaja iz Ljubljane tak čas, da imajo zvezo z njim tovariši in tovarišice s Kranjskega, Štajerskega, Koroškega in Primorskega. Udeleženci naj se priklase po dopisnicah takoj na naslov: Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev v Ljubljani. — Tovariši, tovarišice, poslužite se posebnega vlaka, ki ga sedaj prvič priredi Zaveza za svojo skupščino, v najmnogobrojnem številu! Vzemite s seboj tudi prijatelje učiteljstva! Ceno vožnji zve vsak pred odhodom. Priglasite se **takoj** na navedeni naslov!

v Osebnost vest. Gospod Friderik Juvančič, profesor na višji realki v Ljubljani, je imenovan za profesorja za pomorski akademiji na Reki.

v Prvi slovenski pogrebni zavod. G. Jos. Turk v Ljubljani je dobil od dež. vlade popolno koncesijo za pokopavanje mrličev.

v Mednarodni muzej za jamsko znanstvo v Postojni. C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo odboru za zgradbo jamskega muzeja v Postojni subvencijo 30.000 K.

v Istrska deželna razstava v Kopru, s katero je hotela italijanska klika v Istri pomagati falitnemu italijanstvu na noge, je končala z groznim finančnim in moralnim polomom.

v Vandalizem 2000 letnih kulturonošcev. Pred kratkim se je iz Pulja preselil v Poreč hrvaški odvetnik g. dr. Ivan Zucco, ki je obenem deželni odbornik istrski. Nad vratmi stanovanja je pritrdil tablo z napisom: „Odvetnik dr. I. Zucco — Avvocato“. — Poreške ultra-italijanaše je ta nedolžna tabla tako bodla v oči, da so jo v noči od petka na soboto popolnoma razbili in zamazali. G. dr. Zucco je ta vandaličen čin 2000-

letnih kulturonošcev ovadil na pristojnem mestu, zahtevajoč od občine povrnitev stroškov, ter izseditev in kaznovanje storilcev.

v Župnija Blemanje je zopet razpisana in sicer do 31. tm.

v Razstavo perotnine in razno v to stroko spadajočo opravo priredi osrednja perutninarška zadruga sredi septembra v Novem mestu v zvezi z razstavo goveje živine in prešičev. Tem potom vabi odbor vse one, ki žele razstaviti svojo perutnino, da najkasneje do sredi avgusta prijavijo število in vrsto perutnine nadučitelju Zupanu v Dolškem, p. Dol pri Ljubljani. V razstavo se sprejmejo kokoši, gosi in race čistokrvnih pasem, križanih in tudi domačega plemena. Za pojasnila naj se vsak obrne na gornji naslov. Ker je to prva razstava perutninarstva na Kranjskem, je upati obile udeležbe.

Dnevna kronika.

v V Galiciji ni kolere. V neki gališki vasi je nenadoma zbolelo in umrlo več ljudi. Sumilo se je, da so oboleli na kolero. Bakteriološka preiskava pa je dognala, da niso oboleli na kolero.

Pariški bankir Rochette obsojen. Po 35 dnevni obravnavi je bil včeraj obsojen znani bankir Rochette, zaradi katerega se je toliko prahu dvignilo, pred tukajšnjim sodiščem radi poverjenja in radi drugih proti drugim bančnim družbam storjenih pregreškov na 2 leti zapora in na 300 frankov globe.

v Konkurz akcijske družbe. V Draždanah je akcijska družba za zrakoplovstvo prišla v konkurz.

v Banka v konkurzu. V Portmontu je „Niederdeutsche Bank“ prišla v konkurz. Ravnatelj Ohm je aretiran. Na tisoče ljudi oblega bančno poslopje in zahteva izplačilo vlog. Akcije banke prodajajo za kurz 9%.

Šolske potrebščine na Češkem za leto 1911. Češki deželni odbor je razpravljal v včerajšnji svoji seji o proračunu za leto 1911. glede rednih šolskih potrebščin. V proračunu je sprejetih 43.213.570 K, torej za 600.083 K več, kakor leta 1910. Za učiteljski penzijski fond je sprejeta v proračunu vsota 5.160.000 K, torej za 617.000 K več, kakor za leto 1910.

Čehi na Nižje Avstrijskem. V Poštorni bo v nedeljo velik shod, ki se bo baval s položajem, kateri je nastal vsled demisije večine čeških občinskih odbornikov. Poslanci vseh čeških strank se shoda udeležijo.

Dr. Salm odložil mandat. Poslanec dr. Salm je naznanil eksekutivi češke ljudske stranke na Moravskem, da radi po zadnjem govoru dr. Stranskega nastalega položaja odlaga svoj mandat in ga daje na razpolago stranki.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo. Včeraj zvečer so podpisali obojestranski odposlanci obvezni zapisnik glede trgovinske pogodbe med Avstrijo in Srbijo.

Obrambni vestnik.

Razpis. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani razpisuje s pričetkom prihodnjega šolskega leta na družbenih šolah v Trstu dve provizorični učiteljski mesti in sicer eno mesto učitelja in eno mesto učiteljice z letnimi prejemki 1400 K. Tozadevne s potrebnimi dokazili opremljene prošnje naj se pošljejo v družbeno pisarno najkasneje do 10. avgusta t. l. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 22. julija 1910.

K obrambnemu skladu družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje prijavili sledeči p. n. gr.: 797. dr. Jos. Kolšek, odvetnik, Laško (plač. 200 K); 798. Anton Tuden, veletrg. v Trstu (plač. 200 K); 799. dr. Janko Leskovec v Pragi (plačal 40 K).

Pozor rodoljubi! Poznate jubilejni kolek družbe sv. Cirila in Metoda? Zakaj ga ne naročite?

Letoviščarji pozor! Zahtevajte vsepovsod računke listke družbe sv. Cirila in Metoda!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

NEMIRI V MACEDONIJI.

Sofija, 28. julija: Bolgarsko časopisje nadaljuje z ostrimi napadi na politiko Turčije v Macedoniji in zahteva energičen protest bolgarske vlade. V Sofiji se sliče velik protestni shod.

Pariz, 28. julija: Iz Sofije se uradno poroča, da se je v Macedoniji zares začelo zopet živahno gibanje komitadžijev. Turška vlada je postala zelo nervozna in je odredila zelo ostre odredbe proti vstašem; obožila bode udano ji prebivalstvo, zlasti bosanske doseljence in poslala v Macedonijo vse čete, ki so na razpolago.

RAZPOLOŽENJE NA FINSKEM.

Petrograd, 28. julija: Odpor proti ruski vladi raste v celi finski deželi; celo zmerni Starofinci postajajo vedno radikalnejši. Posadke po Finskem je ruska vlada zdatno ojačala.

FARNIK ZGOREL.

Panama, 28. julija: Pred peruanskim obrežjem je zgorel parnik »Peru«. Zgorele so tri osebe, ostale je rešil drug parnik. »Peru« je bil še popolnoma nova ladija.

NOVICE IZ TURČIJE.

Carigrad, 28. julija: »Tanin« poroča, da pripravlja turška vlada cirkular za provincialne oblasti, v katerem pravi, da se ne sme odkrite staroturške zarote, katera bi ne mogla ničesar opraviti, resno jemati. Dali so se le nekateri ljudje zapeljati, da so se ji za denar pridružili. Turška vlada bode energično nastopila proti vsaki reakciji.

Carigrad, 28. julija: Vlada je sklenila poslati na otok Samos, kjer se prebivalstvo punta proti knezu, vojno ladijo.

Celjski sokolski zlet

dne 14. avgusta 1910.

Velika ljudska slavnost v celjskem „Sokolskem domu“.

Po svetu.

Pet let v ječi v lastni hiši. Kako daleč pritira človeka bolestna ljubosumnost, priča dogodek, ki se je tedni razkril per javnostjo v bližini Napulja, o katerem smo že na kratko poročali. Mihael Rea, bogat vinski trgovec, je mnogo let srečno živel s svojo ženo v svoji hiši, ne daleč od Neaplja. Rea je zdaj star 43 let in je oče enajstih otrok. Pred dobrimi petimi leti se je naselil v njegovem srcu dvom o zvestobi njegove žene. Postal je naenkrat ljubosumen. Očital je ženi, da ga vara, da se peča z lastnim bratom. Ta misel je Reo tako preobvladala, da je zblaznel, kajti drugače si njegovega dejanja ni mogoče razlagati. Napravil je v svoji hiši več oddelkov, v vsak oddelek zaprl po enega člana svoje rodbine, polovico pa zamrežil. Žena in otroci so bili v največjem strahu, ker jim je Rea grozil, da bo ustrelil vsakega, ki bi klical na pomoč. Čez leta so se jetniki kolikor toliko privadili na svojo ječo. Zadnji čas je oče pustil svoja starejša sinova na male izprehode pred hišo. Sinova sta slednjič prišla v dotiko z ljudmi katerim sta povedala, kako je oče napravil z družino. V par dnevih se je pokazalo pred hišo pet orožnikov in dva bolniška strežaja, predno pa so prišli v hišo, so morali postreliti cel kup psov, ki jih je imel Rea, da so mu varovali njegove jetnike. Ko je Rea začul pred hišo streljanje in lajanje, je počasi odprl vrata, toda v tem trenutku sta mu vrgla strežaja vrh okrog vratu, na kar so ga zvezali in odpeljali v blaznico. Jetniki so bili vsled gladi komaj še pri življenju. Izkazalo se je, da je prišla rešitev prav v zadnjem času, kajti v hiši že ni bilo skoro nikakih živih.

Transafriška železnica. V par tednih steče po novi afriški progi, ki veže sever in jug tega kontinenta, prvi vlak: transafriška železnica bo dogotovljena in oddana prometu. O gradnji te nove važne železnice se ni doslej v javnosti slišalo takorekoč ničesar. Angleži so jo gradili brez hrupne reklame — kakor pač znajo le Angleži. — Železnica se začne v Kapskem mestu pri Rtiču dobre nade, teče od tod po rodovitnih pokrajinah proti severu, preseka dolge gorske vrste in stopa v puščavo Karraa. Železnica prestopi reko Vaalu, teče mimo mesta Kimberley in po meji burske države k Mafekingju. Nato se dotika železnica velike postaje Šošong, ki leži v deželi Hottentotov. Železnica teče nato po deželi Bantu. Dežela je enolična in šele pri reki Zambezi se prično spet gore. Z vlaka se bodo prav lepo videli velikanski Viktorijini slapovi; Angleži so jih že jeli izkoriščati za proizvodnjo električne sile. Skozi deželo Njasa gre železnica k jezeru Tanganjika, čez katero se bodo vlaki prevažali na parnikih. Na drugi strani jezera teče železnica ob reki Russisi do Albertovega jezera. Pri tem jezeru se železnica združi z železnico vzhodne kongske države. Nato teče po ogromnih pragozdih in že se bliža starodavna egiptovska dežela, kjer se železnica dotika Kartuma in Kaira, ter slednjič dospe v Aleksandrijo. — Brez dvojbe so Angleži s transafriško železnico izvršili kulturno delo ogromne cene.

Ženin in nevesta utonila. Iz Zemuna poročajo: Učitelj Andrej Curinac, njegova nevesta in še par drugih znancev so napravili izlet po Donavi. Med vožnjo se je čoln prevrnil. Ženin in nevesta sta izginila v valovih. Ostali so se rešili.

O zemeljskih ostankih svetega Frančiška. Rimski časopis „Messaggero“ poroča par zanimivih podatkov o zemeljskih ostankih sv. Frančiška Asiškega. Leta 1818. so našli v katedrali asiški, ko so nekaj kopali, rakev, v kateri je bil človeški skelet in več zarjavelih novcev. Med ljudstvom se je pojavila legenda, da so kosti sv. Frančiška. In papež Pij VII. je poslal posebno komisijo, ki naj bi preiskala vso zadevo. Komisija je pa dognala, da ne more biti to skelet sv. Frančiška, ker je imel skelet na prstu poganski prstan in ker je bil sploh ženski skelet. Toda papeža to mnenje ni prav nič brigalo, temveč je kar na kratko odločil, da se morajo kosti ženske s poganskim prstanom častiti kot preostanki sv. Frančiška asiškega. In to se godi še do današnjega dne.

v Velik požar na Ogrskem. V občini Zala St. Ivan je izbruhnil požar, kateri se je radi močnega vetra hitro razširil, tako da je v najkrajšem času vpepelil 24 številč z gospodarskimi poslopji vred. Škoda znaša nad 200.000 kron.

v Pri lovu na race utonila Pri lovu na race v nekem ribniku blizu Bellye sta utonila dva lovca in sicer davkar Tyrnauer in ekonom Maks Birg iz Darde.

v Požari. Zgodovinski grad v Menlounghu na Angleškem je zgorel. Hči posestnika, sira Valentina Blanke, je tudi zgorela. Dva uslužbenca, ki sta skočila skozi okno, sta se smrtnonevarno ponesrečila. — V Marseillu je zgorelo skladišče ondotne trgovinske in obrtne zbornice. Škoda znaša več milijonov frankov.

v Kretske vprašanje. Predsednik skupščine na Kreti Venezelos je izjavil, da ne bo več kandidiral v bodočo narodno skupščino.

v Na koleri je zbolel v Rotterdamu neki ruski mornar z imenom Horn, ki je došel tja na ruski trgovski ladji, in je včeraj tudi umrl. V mestu vlada med prebivalstvom radi tega veliko razburjenje.

v Kmetje napadli avtomobil. Posestnik Konst. Vikar iz Oseka se je v nedeljo v družbi treh častnikov peljal v Vukovar. Perd vasjo Trebinja je čakalo na avtomobil kakih 200 kmetov ter so ga začeli bombardirati z kamni. Vsi štirje so bili več ali manj zadeti. Nadporočnik Pavel Mihajlovič je potegnil revolver ter je hotel streljati; toda revolver mu je padel na tla ter se sprožil. Krogla mu je šla v desno stegno, težko ranjenega so prepeljali v vukovarsko bolnico.

Razmesarila se je v nekem kopališču na Dunaju neka 40 letna ženska. Z nožem si je prizadela grozne rane na rokah, nogah, spodnjem delu telesa, se štirikrat zabodla blizu in si prerezala vrat. Pri prevozu v bolnišnico je umrla. Identičnosti še niso dognali.

Zverinski oče. Kmet Bobak v Telzö-Vizkőzu je udaril svojega 5 letnega sina večkrat s sekuro po glavi, nato ga pa obesil. Zverino so zaprli.

Carmen Sylva. Zdravstveno stanje rumunske kraljice Elizabete se zboljšuje od dne do dne.

Karl May — toži. Po znani razpravi zoper nemškega pisatelja Lebinsa v Berlinu, katerega je tožil "pisatelj" Karl May in pri kateri je bil Lebins oproščen, May pa stigmatiziran kot ropar in literarni tat, je priobčil dunajski vseučiliški docent dr. Štefan Hock v svojem listu „Das Wissen für alle“ oster članek proti Mayu in njegovim spisom. May je vložil proti njemu tožbo. Obtoženi je že dobil prvo vabilo k zaslišanju.

Posledice boksarskega dvoboja Jeffries-Johnson. Neki njunorški veletržec, lastnik ene največjih tovarn za pohištvo v Sev. Ameriki, je svoj čas stavil na zmago Jeffriesa velikanske svote. Ker je stavo zgubil, mu je šlo to tako k srcu, da se je usmrtil. — Jeffries je vsled udarcev, ki mu jih je prizadajal Johnson, popolnoma oglušil, ker sta počila oba bobenčka.

v Angleški časnikarji v Dalmaciji. Po Dalmaciji potujejo Wickham Sead, dopisnik „Timesa“, gospica dr. Luise Neupauer in gospa Clemence Rose, dopisnica londonskega lista „Morning Post“. V četrtek so si v spremstvu urednika „Narodnega lista“, Kisića, ogledali Obrovac, Novigrad in Podšedar. Povsod so jih sprejeli z znano slovansko gostoljubnostjo, kar je napravilo na Angleže nad vse ugoden vtisk. Angleži obiščejo še Šibenik, Trogir in Split.

v Nove srbske znamke. Srbska vlada je sklenila, da izda z novim letom nove poštne znamke bodo brez kraljeve slike. Na znamkah bo ali srbski državni grb, ali pa bodo razne pokrajinske slike.

v Sporazum med Jugoslovani in Grki v Ameriki. Med jugoslovanskim prosvetnim in političnim klubom v Ameriki so se dalje časa vršila pogajanja glede skupnega postopanja v nekaterih vprašanjih. Pogajanja so imela uspeh: sklenil se je sporazum, oziroma zveza za medsebojno podpiranje v vseh vprašanjih, tičečih se državljskih in političnih interesov Srbov, Hrvatov, Slovencev in Grkov v Ameriki.

Morca preganjali so v Valu na Ogrskem. Slabomni Ludvik Eggenberger je bil svoji rodbini dan v varstvo. Nekega dne ga popade blaznost, on zgrabi nož in teče na ulico ter maha z nožem krog sebe. Namesto pa da bi ga bili vjeli, so se ljudje oborožili s koli, vilami, kosami itd., tekli za njim na polje in ga tam skoro do smrti pobili. V bolnišnici se bori s smrtjo.

v Povodnji v Bukovini in na Ogrskem. Radi neprestanih nalivov v zadnjih dneh so vse reke močno narasle. Mnogo vasi in krajev je popolnoma ali deloma pod vodo. Promet je povsod oviran. Provročena škoda je naravnost velikanska. — V komitatu Szolnok na Ogrskem je vsled zadnjega neurja nastopila velika povodenj, ki je povzročila ogromno škodo in zahtevala tudi nekaj človeških žrtev. Po dosedanjih poročilih je vtonilo 25 oseb.

v Gonja za morilec dr. Crippenom. Poroča se iz Londona: Za parnikom „Montrose“, na katerem se nahaja morilec dr. Crippen s svojo sedanjo ljubico, prejšnjo svojo stenografino, pluje hitrejši parnik „Lavrencia“, na katerem se nahaja šef londonske policije. V Londonu so mnenja, da parnik „Lavrencia“, ki pluje mnogo hitreje kakor „Montrose“, še dohiti „Montrose“ na morju. Aretacijo dr. Crippena izvrši detektiv na prostem morju. S tem se izogne Angleška takojmenovanem izročilnemu postopanju.

v Stariše umoril. V Schereningu so potegnili iz vode veroučitelja Bachracha iz Cochema. Dejal je, da umoril svoje stariše v Cochemu. Policijske poizvedbe so dognale resničnost te izjave. Bachrach stoji pred doktoratom in se je zadnji čas duševno tako prenapel, da se mu omračil um in je v tem stanju dejanje izvršil.

v Med prevozom uskočil je v Krakovu aretirani tat draguljev Franc Maczkaj, ki je nekemu juvelirju v Tešinu ukradel dragocenosti za 25.000 kron. Orožnik ga je zvezanega peljal z vlakom v Tešin. Ko je bil vlak v polnem diru, je lopov v ugodnem trenutku skočil iz voza. Ker zvonček za v sili ni funkcioniral, je orožnik šele z prihodnje postaje mogel avizirati o pobegu tatu. Dozdaj ga niso izsledili.

v Učitelj in župnik — kot roparska poglavarja. Zanimiva zgodba se izve iz Rumunije: V vasi Gatesti (distrikt Vlaška) so aretirali nedavno večjo roparsko bando, ki je stala — kakor so aretiranci izpovedali — pod vodstvom župnika Urseanu in učitelja Popescu. Vsi zaprti kmetje so izpovedali, da sta od tatvin, ki znašajo samo v par slučajih krog 50.000 frankov, dobila vedno glavni delež gori imenovana. Oba so zaprli in sta že tudi priznala. Župnik je tudi naznačil prostor, kjer je zakopal dragocenosti, ki jih ni mogel prodati, in res so jih tam našli.

v Govor s poštnimi znamkami — razžaljenje veličanstva? Kakor znano, se nekateri učijo „govoriti z znamkami“ in potem tudi na ta način korespondirajo. „Govor“ obstoji v različnem položaju znamk. Sedaj je vse prijatelje te neme „govorice“ zadela huda udarec v obliki razsodbe okrajnega sodišča v Kotornu z dne 4. tm., ki prepoveduje oddajo neke ilustrovane dopisnice adresatu, ker je bil na njej z znamkami označen ljubaven govor, češ, da je s tem zagrešeno razžaljenje veličanstva po § 63. k. z.!

v Črnogorski prestolonaslednik princ Danilo je imenovan za nadzornika črnogorske armade.

Tržne cene.

Dunaj, 27. julija. Borza za kmetijske pridelke. Konzum, ki si je zadnji čas kril nujno potrebo, je zamrl, tako da je promet le majhen. Dasi ponudba v žitu raste, je vendar tendenca medla. Pšenica se je pocenila znova za 10, rž za 5 vin.

Budimpešta, 27. julija. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'49, pšenica za april K 9'77, rž za oktober K 7'11, oves za oktober K 7'18, ku-

ruza za julij K 5'62, koruza za avgust K 5'57, koruza za maj K 5'65. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca medla, promet 22 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu za 20 vin. cenejša, ostalo mirnejše. Termini mirni. Vreme oblačno.

Trst, 27. julija. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41'50 do K 42'50 za dobavo K 32⁵/₈, do K 33.75 Tendenca mirna.

Praga, 27. julija. Sladkor. Surovi sladkor prompt K 35'10, nova kampanja K 26'60. Tendencia: mirna, vreme oblačno.

Budimpešta, 27. julija. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 139—140, mlade težke 144—146, mlade srednje 142—145, mlade lahke 146—150 v kilogram. Zaloga 39.140 komadov.

Budimpešta, 27. julija. Mast. Svinjska mast 160—, namizna slanina 138—.

Zahvala.

Za vse v tako obilni meri izkazano sočutje povodom boleznin in smrti našega preljubega soproga, oz. očeta in brata g.

Ignac Poljanšek

posestnika in pekarskega mojstra v Brežicah

kakor tudi za podarjene krasne vence in za mnogobrojne udeležbo pri pogrebu izreka podpisana rodbina vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljuje preč. gospodu mestnemu župniku Jožef Mešiček-u, slavnemu društvu „Sokol Brežice, Krško-Videm, Rajhenburg, Sevnica“ ter pevcem in pevovodju gospodu Ignac Supan-u za ganljivo petje.

V Brežicah, dne 26. julija 1910.

Žalujoča rodbina Poljanšek.

Veliko zanimanje!

V življenju še nikdar take prilike!
600 komadov samo K 4-20.

Ena krasna pozlačena precezijska Anker-ura z verižico, točnost, za katero se jamči tri leta, 1 moderna svilnata zavratnica za gospode, 3 kom. ff žepnih robcov, 1 mičen prstan za gospode z imitiranimi slahtnim kamnom, 1 mičen eleg. damski nakit, obstoječ iz 1 krasne ovratne verižice z orientalnimi biseri, moderni damski nakit z patentirano zaklepko, 2 krasni zapestnici, 1 par uhanov s patentirano zaključnico, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnjata donarnica, 1 par manšetnih gumbov, 3 stopinjsko double zlato s patent. zaklepom, 1 zelo krasni album za razglednice, najlepši svetovni razgledi, 3 šaljive predmete, prijetno razveselilo za mlade in stare, 1 zelo praktična zbirka ljubavnih pisem za gospode in dame, 20 korespondenčnih in še čez 500 rabljivih predmetov, ki so v hiši neizogibno potrebni. Vse skupaj z uro, katera je sama vredna, stane samo K 4-20.

Pošilja se proti povzetju ali pa denar naprej po dnajskem centralnem odpošiljalnem podjetju.

P. Lust, Krakov št. 393.

NB. Pri naročitvi od 2 zavrtkov se pridene 1 prima angl. britev. — Za neugajajoče se vrne denar.

Poslovodja

za trgovino s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki v lepem trgu Spod. Štajerskega se išče. Nastop 15. oktobra t. l. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnistvo tega lista. 430 3-1



Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upoštevajo in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemniku vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta št. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

